

DECIZIE

18 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței
Judecători

Valentina Clevadî
Iulia Sîrcu, Galina Stratulat,
Dumitru Mardari, Iuliana Oprea

judecând recursul declarat de avocatul Fencovschi Eugeniu în interesele Valentinei Grama, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Valentinei Grama împotriva Consiliului raional Ocnița cu privire la încasarea compensației pentru bunurile confiscate,
împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 12 iulie 2016,

CONSTATĂ :

La 17.12.2015, Grama Valentina a înaintat cerere de chemare în judecată către Consiliul raional Ocnița cu privire la încasarea compensației pentru bunurile imobile confiscate.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că Grama (Curea) Valentina, născută la 27.05.1941, a fost deportată în anul 1941, împreună cu familia sa, locuitori ai sat. Clocușna, r-l Ocnița: tatăl - Curea Petru, mama - Curea Nadejda, cu confiscarea averii.

Reclamanta indică că a fost declarată victimă a represiunilor politice și reabilitată. La deportare, averea familiei sale a fost confiscată, fapt constatat prin hotărârea Judecătoriai Dondușeni din 11.09.2014.

Notează reclamanta și faptul că potrivit raportului de evaluare nr. 0344588 din 18.09.2014 al Camerei de Comerț și Industrie bunurile au fost evaluate în suma de 62.180 lei (f.d. 51-57) iar potrivit raportului de evaluare a proprietății imobiliare din 24.10.2014 al OCT Ocnița, bunurile confiscate (mobile și imobile) au fost evaluate în sumă de 20 082 lei (f.d. 62).

Solicită reclamanta achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice, precum și achitarea compensației în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice, și încasarea în beneficiul lui Grama Valentina din contul Consiliului raional Ocnița a compensației pentru bunurile confiscate.

Prin hotărârea Judecătoriai Ocnița din 06 aprilie 2016, acțiunea Valentinei Grama împotriva Consiliului raional Ocnița cu privire la încasarea compensației pentru bunurile confiscate, a fost respinsă ca tardivă.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut prevederile art. 271 Cod civil, art. 12¹ din Legea nr. 1225 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, pct. 7 al Hotărârii Guvernului nr. 627 pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea valorilor bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice, precum și achitarea compensației în cazul decesului ca urmare

a represiunilor politice, art. II din Legea nr. 186 din 29.06.2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 1225 din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, statuând că fiind reabilitată în luna iunie 2014, reclamanta a adresat Comisiei speciale cererea privind restituirea valorii bunurilor la 24.11.2014, iar acțiunea a fost adresată în judecată la 17.12.2015, adică cu omiterea termenului de un an de zile din data intrării în vigoare a legii noi.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 12.04.2016 și 13.06.2016, avocatul Fencovschi Eugeniu în interesele Valentinei Grama a declarat apel împotriva acesteia, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Ocnița din 06 aprilie 2016 cu pronunțarea unei hotărâri noi privind admiterea integrală a acțiunii.

În motivarea apelului, apelanta a invocat încălcarea normelor de drept material, prin aplicarea eronată a legii, astfel fiind pasibilă de a fi casată integral.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 12 iulie 2016, a fost respins apelul declarat de avocatul Fencovschi Eugeniu în interesele Valentinei Grama și menținută hotărârea Judecătoriei Ocnița din 06 aprilie 2016.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelantă nu și-au găsit reflectare de fapt în probele acumulate la materialele dosarului, iar argumentele formulate în cererea de apel sunt neîntemeiate. Totodată, instanța de apel a indicat că, prima instanță a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și corect a statuat că acțiunea este prescrisă.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 10.10.2016, avocatul Fencovschi Eugeniu în interesele Valentinei Grama a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 12 iulie 2016 și a hotărârii Judecătoriei Ocnița din 06 aprilie 2016 cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului, recurenta a invocat interpretarea în mod eronat a legii.

În speță, recurenta a reiterat că instanțele eronat au calculat începutul curgerii termenului de prescripție pentru recurentă și au conchis asupra tardivității acțiunii.

Potrivit art. 440 alin. (2) CPC, recursul înaintat de avocatul Fencovschi Eugeniu în interesele Valentinei Grama a fost considerat admisibil și transmis spre examinare într-un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în instanța de apel și verificând, în limitele invocate în recurs legalitatea deciziei atacate, Colegiul conchide că recursul declarat urmează să fie respins, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC al RM instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Decizia recurată a fost adoptată în conformitate cu normele de drept material și procedural și este bazată pe aprecierea corectă și completă a tuturor probelor și circumstanțelor cauzei, motiv pentru care de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit este considerată legală și întemeiată.

Potrivit materialelor cauzei, Colegiul constată cu certitudine că, la 17.12.2015, Grama Valentina a înaintat cerere de chemare în judecată către Consiliul raional Ocnița cu privire la încasarea compensației pentru bunurile imobile confiscate.

Instanța de fond a respins acțiunea reclamantei ca fiind depusă tardiv, iar instanța de apel a menținut această soluție.

Prin urmare, Colegiul susține soluția instanței de apel și conchide că la adoptarea ei, corect a interpretat și aplicat normele de drept material.

Astfel, instanța de recurs deduce că la 24.11.2014 Grama (Curea) Valentina a înaintat o cerere Comisiei speciale privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice (f.d. 14).

La 17 decembrie 2015 Grama Valentina a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Raional Ocnița cu privire la încasarea compensației privind bunurile imobile confiscate.

Colegiul constată că în cuprinsul cererii de chemare în judecată, Grama Valentina a făcut referire la bunurile mobile și imobile care aparțineau familiei sale (părinților). Potrivit procesului verbal nr. 4 din 19.10.1993, mamare curente, Curea Nadejda Maxim a fost reabilitată și despăgubită cu suma de 200 000 ruble.

Potrivit prevederilor art. 121 din Legea nr. 1225 cu privire la reabilitarea victimelor represiunilor politice, cererea de restituire a bunurilor confiscate, naționalizate sau scoase în orice alt mod din posesie ori de recuperare a valorii acestora se înaintează în decurs de 3 ani de la data înștiințării persoanei supuse represiunilor despre reabilitarea acesteia și se examinează în termen de până la 6 luni din ziua depunerii.

Conform art. II din Legea nr. 186 din 29.06.2006, pentru modificarea și completarea Legii nr.1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, cetățenii Republicii Moldova supuși represiunilor politice și ulterior reabilitați, în privința cărora, la data intrării în vigoare a prezentei legi, a expirat termenul de prescripție pentru depunerea cererii de restituire a bunurilor de care au fost deposedați, se pot adresa comisiilor speciale cu cererile respective în termen de un an de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Raportând prevederile legale sus-enunțate la materialele, Colegiul statuează asupra temeiniciei soluției instanței de apel, or, bunurile confiscate a căror restituire a fost solicitată de către Grama (Curea) Valentina, au aparținut părinților recurente, care au fost reabilitați în an. 1993.

Instanța de recurs concretizează că faptul reabilitării părinților recurente în anul 1993 se confirmă prin depunerea cererii către Comisia specială privind acordarea despăgubirii pentru bunurile confiscate și procesul verbal nr. 4 din 19.10.1993 cu privire la aprobarea actului de compensare prin care s-a dispus achitarea lui Curea Nadejda a 200 000 ruble /f.d. 39,42/.

Astfel, Colegiul menționează că instanța de apel corect a conchis că în lipsa achitării despăgubirilor convenite, termenul de prescripție de înaintare a cererii privind restituirea bunurilor confiscate de 3 ani a fost omis de către apelantă - recurentă.

Potrivit prevederilor art. nr. 186 din 29.06.2006, pentru modificarea și completarea Legii nr.1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, conform cărora, Cetățenii Republicii Moldova supuși represiunilor politice și ulterior reabilitați, în privința cărora, la data intrării în vigoare a prezentei legi, a expirat termenul de prescripție pentru depunerea cererii de restituire a bunurilor de care au fost deposedați, se pot adresa comisiilor speciale cu cererile respective în termen de un an de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Prin urmare, instanțele just au concluzionat că, norma legală menționată instituie pentru cetățenii Republicii Moldova supuși represiunilor politice și ulterior reabilitați, în privința cărora, la data intrării în vigoare a prezentei legi, a expirat termenul de prescripție, un termen de un an de la data intrării în vigoare a legii, pentru depunerea cererii de restituire a bunurilor de care au fost deposedați.

Instanța de recurs menționează faptul că, Legea 186 din 29.06.2006, pentru modificarea și completarea Legii nr.1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice a intrat în vigoare la 01.01.2007.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că instanțele just au conchis că Grama (Curea) Valentina, urma să înainteze cererea de restituire a valorii bunurilor confiscate în termen de 1 an de la data de 01.01.2007, adică până la 01.01.2008. Astfel cererea înaintată de către Grama (Curea) Valentina, către Comisia specială privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice, la 24.11.2014 (f.d. 14) și cerere de chemare în judecată către Consiliul Raional Ocnița cu privire la încasarea compensației privind bunurile imobile confiscate, la 17 decembrie 2015, au fost înaintate cu omiterea termenului de un an de zile, prevăzut la art. II din Legea nr. 186 din 29.06.2006, pentru modificarea și completarea Legii nr.1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

La fel, instanța de recurs constată că, instanța de apel corect a considerat neîntemeiat argumentul Valentinei Grama referitor la înaintarea cererii de restituire a valorii bunurilor confiscate în termenul legal, or momentul eliberării Certificatului de reabilitare a lui (Curea) Valentina din 06.2014 nr.21-2449/89 nu poate fi apreciat cu titlu de moment al începerii curgerii termenului de prescripție pentru înaintarea cererii de restituire a valorii bunurilor confiscate în speța dată, or, un asemenea certificat poate fi eliberat la solicitarea persoanei interesate ori de câte ori se solicită, însă care nu demonstrează faptul eliberării acesteia pentru prima oară. Dimpotrivă, informarea despre faptul reabilitării a familiei Curea a avut loc încă în anul 1993.

În acest sens, este important de reținut că examinarea unei acțiuni depusă în afara termenului legal, în cazul în care cealaltă parte din proces invocă omiterea termenului, constituie o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și, respectiv, o soluție inadmisibilă în ordinea de drept.

Totodată, este necesar de menționat că legislatorul a stabilit prescripția extinctivă în scopul păstrării unei stabilități în raporturile juridice dintre persoanele fizice și juridice, contrar persistării unei incertitudini în raporturi pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar se derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept diferite.

Într-o altă ordine de idei, instanța de recurs constată că recurenta în cererea de recurs invocă argumente ce au fost reflectate atât în cererea de apel, cât și în cererea de chemare în judecată, care au fost supuse aprecierii de către instanțele ierarhic inferioare.

Pornind de la cele constatate, Colegiul conchide că instanța de apel corect a concluzionat despre legalitatea hotărârii instanței de fond, respectiv netemeinicia pretențiilor înaintate de Grama Valentina.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit atestă că motivele de casare invocate de recurentă nu și-au găsit confirmare în cadrul examinării recursului și acesta urmează a fi respins ca nefondat.

Ținând cont de cele expuse, în baza art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se respinge recursul declarat de avocatul Fencovschi Eugeniu în interesele Valentinei Grama.

Se menține decizia Curții de Apel Bălți din 12 iulie 2016, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Valentinei Grama împotriva Consiliului raional Ocnița cu privire la încasarea compensației pentru bunurile confiscate.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Valentina Clevadî

Judecători

Iulia Sîrcu

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Iuliana Oprea